

Voorganger: Bert de Wit

Schriftlezing: Marcus 9:33-50

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus – thuis en hier in de kerk,

Die Schriftlezing bracht wel enige consternatie teweeg bij ons thuis.

Ellen had aangeboden om als ZWO-lid de Schriftlezing te doen.

Dat kan ze heel goed.

Alleen, toen ze bij die afgehakte handen en uitgerukte ogen kwam...

Toen stokte haar stem – om het zomaar te zeggen.

‘Moet ik dat ook lezen?’

‘Ja, dat kun je niet zomaar weglaten’.

Zo ontstond een levendige discussie in de pastorie.

Maar we zijn er uit gekomen.

Ik heb beloofd, dat als Ellen die tekst zou voorlezen ik er een preek over zou houden.

Háár klus zit er op: we hebben gehoord hoe Jezus gehakt maakt van handen en voeten en ogen.

En ik mag nu uitleggen wat het verschil is met de Taliban.

Gisteren stond het in de krant: ‘De Taliban gaan weer handen afhakken’. ‘Handen afhakken is nodig voor de veiligheid’, zegt een Mullah, die wijst op het ‘afschrikwekkende effect’.

Maar zo heeft Jezus dat toch niet bedoeld?

Dat kán toch niet? Zo kénnen we Jezus toch niet?

Wij kennen Jezus zoals hij is aan het begin van de Schriftlezing.

Jezus die een kind omarmt en midden in de kring zet, en tegen zijn ruziënde leerlingen zegt:

‘Als je belangrijk wilt zijn voor mij, dan moet je bereid zijn om zo’n klein kind te dienen.’

Jezus neemt het op voor een straatkind.

In die tijd vond men kinderen helemaal niet zo belangrijk als nu.

Maar Jezus zegt: ‘Wat je voor zo’n kind gedaan hebt, heb je voor míj gedaan’.

Kijk, zó kennen we Jezus!

Maar even later horen we hem dingen zeggen die toch echt niet voor kinderen bestemd zijn.

‘Ze motte die lui een grote molensteen om de hals knopen en van de Erasmusbrug in de Nieuwe Maas pleuren. Ja toch, niet dan?’ Jezus praat als een Rotterdammer!

Van dik hout zaagt men planken. En waar gehakt wordt vallen spaanders.

De lichaamsdelen vliegen je om de oren!

Vanwaar ineens die omslag? Waarom is de grote kindervriend ineens zo grof en onaardig?

Als je dit Bijbelgedeelte hoort voorlezen, dan klinkt het als een onsamenhangend geheel.

Alsof een aantal losse uitspraken van Jezus willekeurig aan elkaar geplakt zijn.

Maar het begint met een ruzie tussen de leerlingen van Jezus. En het eindigt met de opdracht:

‘...bewaar onder elkaar de vrede’.

Het lijkt mij dat er dan toch een samenhang in het geheel moet zijn.

Het begint met ruzie en het eindigt met vrede.

In het hele gedeelte is Jezus in gesprek met zijn leerlingen.

Je zou dit gedeelte kunnen zien als vredesonderwijs.

Jezus wijst, of onderwijst, de weg naar vrede.

De ónvrede was ontstaan door de vraag wie de belangrijkste was.
Zou dat niet altijd de oorzaak zijn van onvrede? Van ruzie en oorlog?
Het gaat altijd om 'jij of ik', 'jullie of wij'.
De ene partij tegenover de andere.
Of het nou gaat om zeggenschap over bodemschatten, of gewoon om gelijk te willen hebben –
de één meent er meer recht op te hebben dan de ander.
Want de één vindt zichzelf belangrijker dan de ander.
En dat leidt onherroepelijk tot conflicten.

Jezus haalt dat kind er bij om te laten zien wie de belangrijkste is in de ogen van God.
Hij geeft een draai aan het begrip 'belangrijk'.
Waar denk je aan bij het woord 'belangrijk'?
Denk je dan aan het aantal volgers op Twitter?
Aan je voorkeurstemmen bij de verkiezingen?
Aan je vermogen dat weer flink is gegroeid ondanks corona?
Dan zit je volgens Jezus op het verkeerde spoor.
Je bent niet belangrijk door wat je bezit,
of door wat mensen van jou vinden,
of door je staat van dienst.
Je belangrijk door wie je bent voor een ander.
En hoe minder die ander het verdient door jou geholpen te worden, hoe minder het jou oplevert,
dus hoe belangeloziger jij je dienstbaar maakt – hoe belangrijker jij bent in Gods ogen.

'Wie de belangrijkste wil zijn, moet de minste van allemaal willen zijn en ieders dienaar.'
Ik weet bijna zeker dat Marcus, toen hij deze woorden opschreef, dacht: 'Dan is Jezus de
belangrijkste van ons allemaal!'

Maar waarom begint Jezus nou zo te hakken? Daar zou ik het eigenlijk over hebben.
Over die molensteen en die ogen en die handen.
Laat ik eerst opmerken, dat het grote verschil met de Taliban is, dat Jezus niet oproept om
andere mensen handen af te haken.
Hij zegt: 'Als jouw hand je op de verkeerde weg brengt, hak hem dan af'.
Je moet het bij jezelf doen – het gaat om zelfcorrectie.
Je moet jezelf tot de orde roepen.
En natuurlijk bedoelt hij het niet letterlijk.
Het is overdrachtelijk bedoeld – Jezus sprak in gelijkenissen.
Ik heb met opzet aan het begin bij Lied 973 er op gewezen, dat die lichaamsdelen weer terug
zouden komen in de Schriftlezing: 'Om voor elkaar te zijn úw oog en oor' –
door te zien wie niet gezien wordt, te horen wie niet wordt gehoord.
'Om voor elkaar te zijn úw hand en voet' –
door de hulpeloze een handje te helpen,
door een eindje mee te lopen met wie de weg kwijt is.
Dat is helemaal niet zo ingewikkeld. Een kind kan de was doen.
Want alles wat je doet voor een ander is belangrijk.
Al geef je een beker water aan iemand die dorst heeft.
Dan heb je al iets belangrijks gedaan in Gods ogen.

Maar als je ruzie blijft maken over wie de belangrijkste is – dan ben je voor God volstrekt
ónbelangrijk! Dan ben niet bezig om voor elkaar Góds oog en oor te zijn, voor elkaar Góds hand
en voet – dan sta je God alleen maar in de weg met je handen en je voeten en je ogen en je
oren. Dan zijn je handelingen zinloos, dan loop je op een doodlopende weg, dan zie je alleen wat
je wilt zien.

Vandaar dat Jezus adviseert om die hand dan maar af te hakken en dat oog uit te rukken.
En zelfs om die molensteen om je nek te hangen.
Het lijkt wat kort door de bocht...
Maar het is toch ook werkelijk zonde, als je bedenkt wat we voor elkaar kunnen betekenen?
Wij mogen voor elkaar Gods oog zijn: dan zien we elkaar (en onszelf) zoals God ons ziet.
Met een milde blik, met liefde, zonder oordeel.
Dan is het toch zonde als we elkaar alleen met wantrouwen bekijken?

Als we onze vooroordelen en meningen over elkaar voor waar houden?
Dan is dat is een gemiste kans.
We missen dan de afslag naar de vrede.
We lopen doodgevoerd door naar 'de Gehenna'.
De Gehenna - dat was de vuilnisbelt van Jeruzalem in de tijd van Jezus.
Daar werd het afval uit de heilige stad op een hoop gegooid en verbrand.
Daar wil je toch niet eindigen?

Jezus gaat er van uit dat niemand daar wil eindigen.
Maar hij ziet ook dat het zijn volgelingen maar niet lukt om te zijn wie zij willen zijn.
Ze lopen zichzelf voor de voeten, lijkt het. Ze vervallen steeds weer in oude patronen.
Daarom zegt hij zo duidelijk mogelijk, dat ze moeten kappen met dat oude leven.
'Ga het nou eens anders doen!'
'Wees nou eens eindelijk wie je kunt zijn!'
Wij kunnen het, wij hebben het in ons, dat nieuwe leven.
'Jullie hebben, bij wijze van spreken, het zout al in je', zegt Jezus.
'Waarom doe je dan zo flauw?'
'Zorg dat jullie het zout in jezelf niet verliezen', zegt Jezus.
En hoe doe je dat dan: het zout dat je in je hebt niet verliezen?
Hoe bewaren we de smaak in ons leven en in de wereld?
Nou gewoon: '...bewaar onder elkaar de vrede'.
Begin bij jezelf, zet die eerste stap naar elkaar toe.
Het is kinderlijk eenvoudig.
Amen.